דרשוני כרך א — נשים עם בפני עצמן

נשים עם בפני עצמנדנה פולבר

'וַיֹּאמֶר (מומכן) [מָמוּכָן] לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ. כִּי־יֵצֵא דְבַר־הַמַּלְכָּה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לְפָנָיו וְלֹא־בָאָה' (אסתר א, טז-יז)

וַיֹּאמֶר הָמָן לַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ יֶשְׁנוֹ עַם־אֶחָד מְפֻזָּר וּמְפֹרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכֹל מְדִינוֹת מַלְכוּתֶךָ וְדָתֵיהֶם שֹׁנוֹת מִכָּל־עָם וְאֶת־דָּתֵי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלַמֶּלֶךְ אֵין־שֹׁוֶה לְהַנִּיחָם. אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכָּתֵב לְאַבְּדָם...' (אסתר, ג, ח-ט)

ממוכן זה המן. ממוכן דיבר לשון הרע על נשים, והמן דיבר לשון הרע על נשים. ממוכן היכן? שאמר 'על כל הנשים להבזות בעליהן בעיניהן'.המן היכן? שאמר: 'ישנו עם אחד' – נשים עם בפני עצמן הן.

מפזר ומפרד בין העמים' – אשה מתקנאה בירך חברתה, צרה עינה באורחים, נשים שחצניות הן. 'ודתיהם שנות מכל עם' – אל תקרי דתיהם, אלא דעתיהן: נשים דעתן קלה עליהן, אין להן חוכמה אלא בפלך, אינן בנות הוראה ואין לסמוך על דבריהן, מרבות כשפים הן.

ואת דתי המלך אינם עשים' – דברניות, גרגרניות, עצילות, משמשניות, קנאיות, גנביות, יוצאניות הן.'ולמלך אין שוה להניחם' – אשה גולם היא, קרקע עולם היא, אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי – אפילו שרה אמן.

אם על המלך טוב יכתב לאבדם' – נשים גרמו מיתה לעולם. דבר אחר: אין אשה יורשת.אמר לו הקב"ה: רשע, את בריותיי אתה מבזה? חייך שתתבזה לא על ידי אדם, אלא על ידי סוס, שנאמר 'מהר קח את הלבוש ואת הסוס... ועשה כן למרדכי היהודי' (אסתר ו, י);ותקפח חייך לא על ידי אשה, אלא על ידי עץ שנאמר 'ויאמר חרבונה... הנה העץ אשר עשה המן למרדכי... ויאמר המלך תלהו עליו' (שם, ז, ט).

ממוכן זה המן – בבלי, מגילה יב, ע"ב. נשים עם בפני עצמן הן – בבלי, שבת סב, ע"א. אשה מתקנאה בירך חברתה – בבלי, מגילה יג, ע"א. צרה עיניה באורחים – בבלי, בבא מציעא פז, ע"א. נשים שחצניות הן – ירושלמי, שבת פרק ו הלכה א. נשים דעתן קלה עליהן – בבלי, קידושין פ, ע"ב. אין להן חוכמה אלא בפלך – בבלי, יומא סו, ע"ב. אינן בנות הוראה ואין לסמוך על דבריהן – במדבר רבה, י, ה. מרבות כשפים הן – משנה, אבות ב, ז. דברניות – בבלי, ברכות מח, ע"ב. גרגרניות, עצילות – אבות דרבי נתן נוסחא ב, פרק מה. משמשניות – בראשית רבה עד, ט. קנאיות – אבות דרבי נתן נוסחא ב, פרק מה. גנביות, יוצאניות – בראשית רבה מה, ה. אשה גולם היא – בבלי, סנהדרין כב, ע"ב. קרקע עולם היא – שם, עד ע"ב. אפילו שרה אמן – ויקרא רבה ב, א. נשים גרמו מיתה לעולם – ירושלמי, סנהדרין פרק ב הלכה ד. אין אשה יורשת - בבלי, בבא בתרא קיא, ע"ב.